

Bevakningsrapport för prioriterade EU-policyområden:

november 2014

Detta är årets nionde rapport om bevakning och påverkan av de prioriterade områdena för Stockholmsregionens Europaförening 2014.

Innehållsförteckning

Inre marknad och konkurrens	2
Samråd angående översyn av mervärdesskatt för offentlig sektor och undantag av hänsyn till allmänintresset	2
EU:s digitala inre marknad	2
Miljö och klimat	3
Översyn av direktivet om omgivningsbuller	3
Paketet om cirkulär ekonomi	4
Paketet för renare luft i Europa	5
Översyn av EU:s regler för miljötillsyn	7
Transport	7
TEN-T-korridorsforummöte: "ScanMed-korridoren" och involvering från Stockholmsregionen (ny)	7
Forskning och innovation	8
EU:s ramprogram för forskning och innovation Horisont 2020	8
Övriga frågor	9
EU-strategi för städer	9
Översynen av Europa 2020-strategin	9
Samråd om kommissionens riktlinjer för samråd med intressenter	10

Inre marknad och konkurrens

Samråd angående översyn av mervärdesskatt för offentlig sektor och undantag av hänsyn till allmänintresset¹

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

EU-kommissionen ser över momsregler i offentlig sektor och publicerade i början av året ett samråd som ska utgöra ett bidrag till den konsekvensbedömning som man nu tar fram i frågan. Det är ännu oklart om översynen kommer resultera i ett lagstiftningsförslag. Europakontoret bevakar utvecklingen i frågan.

Kommissionen har ännu inte publicerat någon sammanfattning och analys från samrådet.

Europakontoret återkommer så fort ny information finns tillgänglig.

Hållpunkter:

- 14 okt 2013–25 april 2014: Samråd öppet.
- Årskiftet 2014/15: Preliminär tidpunkt för eventuellt lagstiftningsförslag.

EU:s digitala inre marknad

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

EU:s ambition för den digitala inre marknaden är omfattande. Europakontoret rapporterar endast om de initiativ som bedöms mest relevanta för Stockholmsregionen. En fråga av intresse är kommissionens förslag om en ny dataskyddsförordning som ska ersätta direktivet från 1995. Beroende på hur förordningen utformas kan den få konsekvenser för exempelvis bedrivandet av hälso- och sjukvård samt klinisk forskning i regionen, detta genom möjliga inskränkningar i hanteringen av personuppgifter. Förordningen har därför ansetts prioriterad att bevaka och påverka av SEF:s medlemmar.

Dataskyddsförordningen²

EU:s ministrar med ansvar för rättsliga- och inrikes frågor (RIF-rådet) kommer att diskutera dataskyddsförordningen när de träffas i Bryssel den 4-5 december³. Sverige representeras av justitie- och migrationsminister Morgan Johansson samt inrikesminister Anders Ygeman.

¹ Samråd om mervärdesskatt:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/common/consultations/tax/2013_vat_public_bodies_en.htm

² Kommissionens förslag till dataskyddsförordning: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/pillar-i-digital-single-market/action-12-review-eu-data-protection-rules>

³ Italienska ordförandeskapets förhandlingsdokument inför mötet:

<http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=EN&t=PDF&f=ST+16140+2014+INIT>

Vid rådsrådet är avsikten att nå en överenskommelse om en så kallad partiell allmän inriktning om en rad artiklar som rör offentlig sektor (art 1(2)a, 6(3), 21 och hela kap IX). De aktuella bestämmelserna reglerar hur förordningen förhåller sig till den offentliga sektorn och vilket utrymme medlemsländerna ska ha att i vissa situationer och vid viss personuppgiftsbehandling anta specifika, och även i vissa fall avvikande, bestämmelser i förhållande till förordningens regelverk.

Det italienska ordförandeskapet har under hösten ökat tempot i förhandlingarna och presenterat nya versioner av flera kapitel i utkastet till förordning där medlemsstaternas synpunkter delvis tillgodosetts. Dokumenten har innehållit en rad olika reservationer från olika medlemsstater och Svenska regeringen har i många fall bromsat förhandlingarna för att få mer tid för analys. Enligt Frida Persson, ämnessakkunnig på Justitiedepartementet som förhandlar i rådet, är Utbildningsdepartementet, där den Forskningspolitiska enheten ingår, positivt inställda till det senaste förslaget som berör bl.a. medicinsk forskning. Detta då många undantag har lagts in i texten där nationell lagstiftning får företräde.

Stockholms läns landsting fortsätter att tillsammans med KI och Europakontoret uppvakta Utbildnings- Social och Justitiedepartementet i dessa frågor.

Europakontoret återkommer i nästa rapport om utfallet från RIF-rådsrådet.

Hållpunkter:

- 12 mars 2014: Plenaromröstning av Europaparlamentets betänkande.
- 4 december 2014: Rådsråd för EU:s justitieministrar.
- Våren 2015: Preliminär tidpunkt för när rådet ska enas om en allmän inriktning, d.v.s. en gemensam ståndpunkt inför trilogförhandlingarna med Europaparlamentet och kommissionen.
- Hösten 2015: Trilogförhandlingar med Europaparlamentet och Rådet.

Miljö och klimat

Översyn av direktivet om omgivningsbuller

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

EU-kommissionen gör för närvarande en översyn av direktivet om omgivningsbuller. Översynen har skett i form av en öppen konsultation där Stockholmsregionen har deltagit. Ett yttrande antogs av Europaföreningen hösten 2012.

Inget nytt att rapportera denna månad.

Hållpunkter:

- 2014: Bullerdirektivet går in i en REFIT-fas.
- 2015: Fortsatt utvärdering, bl.a. i form av en workshop.

Paketet om cirkulär ekonomi

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

Den 2 juli 2014 antog EU-kommissionen ett paket innehållande olika förslag för att skapa en mer cirkulär ekonomi i EU. I paketet ingår lagförslag i syfte att skärpa avfallsmålen i befintliga direktiv, ett meddelande om cirkulär ekonomi (även kallad kretsloppsekonomi), samt kompletterande kommunikationer om initiativ för grön sysselsättning, en grön handlingsplan för små och medelstora företag, och möjligheter till resurseffektivitet i byggnadssektorn. Sammantaget blir dessa meddelanden startskottet för en ny agenda för resurseffektivitet för de kommande åren. Därefter väntas ytterligare åtgärder. Europakontoret bevakar beslutsprocessen kring dessa initiativ. Det är ännu oklart vilka konsekvenserna kan bli för regionen och om det kan bli aktuellt att påverka något av initiativen.

Paketet om cirkulär ekonomi, som lanserades av den tidigare kommissionen, är ett av de förslag som den nya kommissionen har listat som eventuella initiativ att dra tillbaka. Ett av de andra förslagen är paketet för renare luft i Europa. Ett par dagar efter att Juncker offentliggjort dessa planer skickade miljöministrarna från elva medlemsstater ett gemensamt brev där de uppmanar Juncker att inte återkalla förslagen, som både Europaparlamentet och rådet redan har börjat förhandla⁴. Brevet reflekterar även en generell oro att den nya kommissionens agenda för bättre lagstiftning och avregleringar kommer att påverka EU:s miljölagstiftning i alldeles för hög grad. Den nya miljökommissionären Karmenu Vella försäkrade dock vid en konferens anordnad av Europeiska miljöbyrån tidigare i veckan att det inte finns någon avsikt att försvaga miljölagstiftningen, men menade att EU inte kan fortsätta bygga upp miljölagstiftningen i "lager på lager" utan att skada ekonomin.

Meddelandet om möjligheter till resurseffektivitet inom byggsektorn

Meddelandet är en del av paketet för cirkulär ekonomi och syftar till att främja en effektivare användning av de resurser som förbrukas av nya och renoverade kommersiella bostadshus och offentliga byggnader samt att minska deras övergripande miljöpåverkan under hela livscykeln. Detta kan göras genom att bl.a. förbättra den tillgängliga informationen om bedömningen av byggnaders miljöprestanda som formgivare, tillverkare, entreprenörer, myndigheter och användare behöver för att kunna fatta välunderbyggda beslut. Kommissionen vill fastställa en gemensam ram med centrala indikatorer som inriktas på miljöpåverkans viktigaste aspekter. Detta ska bana vägen för jämförbarhet och göra det lättare för konsumenter och beslutsfattare att få tillgång till tillförlitlig och enhetlig information.

Stockholmsregionen

Den 21 november anordnade Europakontoret ett bilateralt möte mellan Familjebostäder och kommissionen för att diskutera vilka indikatorer Familjebostäder arbetar med, vad som har varit framgångsrikt och vilka indikatorer som är svåra att leva upp till. Familjebostäder presenterade bl.a. Byggarubedömningen, ett system som bedömer och tillhandahåller information om miljöbedömda

⁴ De elva medlemsstaterna är: Frankrike, Italien, Tyskland, Belgien, Cypern, Grekland, Luxemburg, Portugal, Slovenien, Spanien och Sverige.

varor och påverkar produktutvecklingen mot en giftfri och god bebyggd miljö. Tanken är att morgondagens hus ska byggas och förvaltas med enbart miljöbedömda produkter. Systemet baseras på REACH förordningen.

Kommissionen inleder nu en tvåårig process med att, tillsammans med intressenter, diskutera mål och indikatorer för bedömningen av byggnaders hållbarhet, diskutera det praktiska genomförandet av en ram med centrala indikatorer, och utarbetandet av denna ram. När förslag på indikationer tagits fram kommer offentliga samråd att inledas.

Hållpunkter:

- Hösten 2014: Förhandlingar i rådet och i Europaparlamentet inleds.
- 22 september 2015: Omröstning i ENVI utskottet, Europaparlamentet.

Paketet för renare luft i Europa

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

EU-kommissionen presenterade den 18 december 2013 ett paket med förslag till åtgärder för renare luft i Europa. Stockholmsregionens Europakontor var under arbetet med att ta fram förslag till ny lagstiftning i tät kontakt med kommissionen för att lyfta fram Stockholmsregionens Europaförenings åsikter om ny lagstiftning samt för att informera om de åtgärder med att förbättra luften som pågår i regionen. Kommissionens förslag ligger i linje med regionens åsikter. Europakontoret kommer dock att fortsätta att bevaka förhandlingarna som nu inleds med rådet och Europaparlamentet.

Den 19 november anordnade nätverket "Air-quality Initiative of Regions" en konferens i Europaparlamentet i syfte att diskutera EU-kommissionens paket med lagförslag för renare luft i Europa. Nätverket representerar de 13 mest tätbefolkade och industrialiserade regionerna i EU, vilka i hög grad berörs av luftkvalitetsfrågor.

Det var i slutet av 2013 som kommissionen presenterade sitt paket med förslag till renare luft i EU. Paketet presenterades efter ca två års arbete, där även Stockholmsregionens Europaförening deltog med expertkunskap och yttrande. Stockholmsregionen och många andra aktörer fick gehör för sina åsikter då kommissionen valde att inte öppna upp luftkvalitetsdirektivet och skärpa gränsvärdena för partiklar, utan däremot förbättra luftkvaliteten genom att fokusera mer på utsläpp från källan. Med ett par nya föreslagna åtgärder samt finansieringsinstrument ville man uppnå full överensstämmelse med nuvarande luftkvalitetsnormer år 2020 i alla medlemsstater, för att sedan därefter titta på strängare lagstiftning för luftkvalitet fram till år 2030.

Paketet innehåller strategin "ett program för ren luft i Europa" som åtföljs av ett förslag till reviderat direktiv om nationella utsläppstak och ett förslag till direktiv som för första gången ska reglera utsläppen från medelstora förbränningsanläggningar.

Under konferensen framhöll regionerna i nätverket "Air-quality Initiative of Regions" att förslagen är viktiga och att ambitionsnivån måste fortsätta vara hög genom beslutsprocessen, då regleringar av utsläpp från källan är fundamentala för att luftkvaliteten i städer och regioner ska kunna förbättras. Trots att många städer och regioner vidtar åtgärder för att förbättra luften, saknas ofta rådighet att

vidta ytterligare åtgärder. London presenterade bl.a. sitt arbete med att, som första stad i världen, införa en "ultra low emission zone", en miljözon där nästan alla fordon som kör på arbetstid har antingen noll eller låga utsläpp⁵. Vidare ansåg nätverket att paketet har ett för långt tidsspänn och att insatser för att förbättra luften redan innan 2020 borde vidtas på EU-nivå. Nya bindande mål borde även införas från 2025 och inte enbart 2030.

Konferensen hölls lägligt då ett utkast för den nya kommissionens arbetsprogram för 2015 cirkulerade samma vecka. I det utkastet vill den nya kommissionen se över hela luftpaketet och eventuellt dra tillbaka lagförslagen. Både Europaparlamentets utskott för folkhälsa, miljö och livsmedelssäkerhet samt Regionkommittén meddelade att man har skrivit brev till ordföranden Juncker för att understryka vikten av att inte dra tillbaka förslagen utan låta beslutsprocessen inledas i Europaparlamentet och rådet.

Även miljöministrar från elva medlemsländer har skrivit ett gemensamt brev till kommissionens ordförande och menar att Europeisk lagstiftning är avgörande för effektiviteten i luftpolitiken, då det är ett gränsöverskridande problem.

Stockholmsregionen

Den 9 december får Stockholmsregionens Europakontor i Bryssel besök av den nyvalde europaparlamentarikern Fredrick Federley (C) och hans stab. Tanken med mötet är att Europakontoret ska presentera verksamheten och regionen samt få veta mer om vilka frågor Fredrick arbetar med.

Fredrick Federley är ordinarie ledamot i utskottet för industrifrågor, forskning och energi (ITRE) och är för närvarande rapportör (rådgivande) för direktivförslaget om minskning av utsläpp från medelstora förbränningsanläggningar, som är en del av luftpaketet. Förslaget syftar till att införa utsläppskrav av luftföroreningar för förbränningsanläggningar med en installerad effekt om minst 1 MW men mindre än 50 MW. Utsläppskraven avser svaveldioxid, kväveoxider och partiklar (PM_{2,5}). Det här har inte tidigare reglerats på EU-nivå.⁶

Det finns idag inga svenska regler som anger generellt bindande krav för utsläpp till luft från denna typ av anläggningar. Även vissa av de andra kraven som föreslås saknar motsvarighet i Sverige, såsom kraven på registrering och övervakning. Det som väckt mest intresse i Sverige är de föreslagna kraven för utsläpp av partiklar för fast biobränsle. Miljödepartementet har skickat förslaget på remiss tillsammans med övriga delar i luftpaketet.⁷

Fredrick ska ha sin rapport på förslaget klar för omröstning i ITRE-utskottet den 22 januari 2015.

Hållpunkter:

⁵ För mer information om Londons nya miljözon se här: <https://www.tfl.gov.uk/modes/driving/low-emission-zone/ultra-low-emission-zone>

⁶ Förslaget finns att läsa här: <http://eurlex.europa.eu/legalcontent/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013PC0919&from=EN>

⁷ Remissen och remissvaren finns att läsa här: <http://www.regeringen.se/sb/d/18501/a/235337>

- 9 december: Europakontoret har ett möte med europaparlamentsledamoten Fredrick Federley (c), som är rapportör för direktivet om minskningar av utsläpp från medelstora förbränningsanläggningar.
- Hösten/vintern 2014-2015: Rådsförhandlingar om de olika direktiven i luftpaketet fortsätter.
- Hösten/vintern 2014-2015: Förhandlingar om de olika direktiven i luftpaketet inleds i Europaparlamentet.

Översyn av EU:s regler för miljötillsyn

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

EU-kommissionen höll ett samråd om översyn av EU:s regler för miljötillsyn under våren 2013. Tanken är att EU-kommissionen ska föreslå ett nytt horisontellt bindande regelverk för miljötillsyn under 2014. Då bindande regler för miljötillsyn kan komma att innebära förändrade förutsättningar för kommuner i regionen att ta sitt miljötillsynsansvar, fick Europakontoret i uppdrag av Stockholmsregionens Europaförening att, tillsammans med medlemmarna, ta fram ett förslag till yttrande och delta i samrådet. Yttrandet antogs den 13 juni 2013.

Inget nytt att rapportera denna månad.

Hållpunkter:

- 2014-2015: Den nya EU-kommissionen presenterar eventuellt förslag om bindande regler för miljötillsyn.

Transport

TEN-T-korridorforummöte: "ScanMed-korridoren" och involvering från Stockholmsregionen (ny)

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

Sverige och Stockholmsregionen ingår i den s.k. ScanMed-korridoren och berörda aktörer i korridoren arbetar nu med att beräkna transport- och godsflöden för att därefter komma fram till vilka infrastrukturprojekt som ska prioriteras för EU-finansiering. Europakontoret har deltagit på möten i Bryssel för regionens räkning.

Europakontoret har tidigare rapporterat om de transeuropeiska transportnäten (TEN-T) och EU:s nya infrastrukturfond "Connecting Europe Facility" (CEF)/Fonden för ett sammanlänkat Europa. TEN-T-näten har delats upp i nio s.k. transportkorridorer och Sverige ingår här i den korridor som kallas "Scandinavian-Mediterranean Corridor" (ScanMed-korridoren). Arbetet med CEF är också i full gång och i hela EU arbetas det nu på CEF-projektansökningar. I Sverige sker detta i nära samarbete med

Näringsdepartementet och Trafikverket som ansvarar för att skicka in projektansökningar till EU-kommissionens myndighet INEA⁸.

Parallellt med denna process arbetar samtliga berörda aktörer (flygplatsoperatörer, hamnar, järnvägsinfrastrukturägare m.fl.) i varje korridor tillsammans för att komma fram till vilka infrastrukturprojekt som ska prioriteras för CEF-finansiering och hur samarbetet ska se ut osv. Stockholms län och Sörmlands län (Länsstyrelsen resp. Regionförbundet Sörmland) har bjudits in till att vara med vid dessa korridorsforummöten som ägt rum inom ramen för ScanMed-korridoren, men man har inte haft möjlighet att delta. Efter dialog med Länsstyrelsen har man istället gett i uppdrag till Europakontoret att gå på dessa möten i Bryssel och bevaka frågan för regionens räkning.

Det fjärde korridorsforummötet för ScanMed-korridoren ägde rum i november i Bryssel (regioner har endast blivit inbjudna till det tredje och fjärde mötet) och behandlade främst den arbetsplan som korridoren kommer att ta fram för arbetet 2015. Arbetsplanen omfattar bl.a. prognoser kring transportflöden m.m. Samtliga anteckningar från tidigare korridorsforummöten, arbetsplanen, deltagarlistor m.m. kan laddas ner och läsas på [denna länk](#).

Europakontoret avser återkomma framöver med rapport om hur arbetet i ScanMed-korridoren fortskrider. Det finns bl.a. diskussioner mellan Näringsdepartementet/Trafikverket samt övriga berörda svenska regioner om att ta EU-kommissionen till Sverige i vår för att informera och visa upp vilka pågående infrastrukturprojekt som finns i de berörda svenska regionerna och varför dessa bör få EU-finansiering. Under det senaste korridorsforummötet diskuterades även städers/urbana noders roll.

Hållpunkter:

- 2015: Arbetet med ScanMed-korridoren fortsätter.

Forskning och innovation

EU:s ramprogram för forskning och innovation Horisont 2020

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

EU-institutionernas förhandlingar om utformningen av Horisont 2020 är nu avslutade och därmed Europakontorets påverkansarbete. Europakontoret återkommer dock ifall nya intressanta påverkansmöjligheter inom programmet skulle uppkomma.

Inget nytt att rapportera denna månad.

Hållpunkter:

- 2014-2020: Horisont 2020-programmet är öppet.

⁸ <http://inea.ec.europa.eu/>

Övriga frågor

EU-strategi för städer

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

EU-kommissionen har inlett diskussioner om att ta fram en EU-strategi för städer eller urban agenda som den även kallas. Bakgrunden är att trots att städers och storstadsregioners betydelse för den ekonomiska, sociala och kulturella utvecklingen, samt dess potential till att skapa en mer resurseffektiv livsmiljö, sedan länge är välkänd, har det politiska gensvaret varit långsamt och splittrat med många, dåligt samordnade, sektoriella initiativ. I juli 2014 antog EU-kommissionen ett meddelande och öppnade samtidigt ett samråd med en uppsättning frågor i syfte att klargöra behovet av en urban agenda, vilka mål en sådan skulle kunna ha och hur den skulle kunna fungera. Baserat på föreningens tidigare antagna yttranden har Europakontoret svarat på EU-kommissionens samråd⁹. Samrådet avslutades den 26 september 2014.

Inget nytt att rapportera denna månad.

Hållpunkter:

- 2014-2015: Diskussionen om en urban agenda fortsätter under nuvarande trojka av ordförandeländer (Italien, Lettland och Luxemborg) med fokus på mindre och medelstora städer.
- Våren 2016: Under det nederländska ordförandeskapet planeras en EU-strategi för städer att sjösättas.

Översynen av Europa 2020-strategin

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

Inför Europaparlamentsvalet och tillsättandet av en ny EU-kommission senare under 2014, tog Stockholmsregionens Europaförening under våren 2014 fram ett yttrande med nio prioriteringar att ta i beaktande för det fortsatta arbetet mot en smart, hållbar och inkluderande tillväxt för alla i unionen fram till 2020. Samtidigt pågår en halvtidsöversyn av Europa 2020-strategin och ett samråd var öppet fram till den 31 oktober 2014. Baserat på resultaten från samrådet och diskussioner i rådet kommer EU-kommissionen att lägga fram förslag till den fortsatta utvecklingen av strategin i början av 2015. Stockholmsregionens yttrande om prioriteringar fram till 2020 utgör även regionens inspel i samrådet om Europa 2020-strategin.

Inget nytt att rapportera denna månad.

⁹ Europakontorets svar finns att läsa här:

<http://www.stockholmregion.org/download/18.3f2e0608148b605b641ba701/1411999680736/Stockholmsregionens+ytrande+ang%C3%A5ende+de+urbana+aspekterna+i+EUs+politik.pdf>

Hållpunkter:

- 5:e maj-31 oktober 2014: Samråd om Europa 2020-strategin.
- 18-19 december 2014: Europeiska rådet antar slutsatser om översynen av Europa 2020-strategin.
- Första kvartalet 2015: Kommissionen lägger fram förslag till den fortsatta utvecklingen av strategin.
- Eventuella beslut om ändringar av befintlig strategi väntas inte bli aktuellt förrän senare under 2015.

Samråd om kommissionens riktlinjer för samråd med intressenter ¹⁰

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

Europakontoret har genom ett tjänstemannayttrande deltagit i kommissionens samråd om riktlinjer för samråd med intressenter. Syftet med detta samråd är att lyfta fram relevanta frågor som kommissionen bör tänka på vid framarbetande av samråden. Kommissionen vill också få in synpunkter på hur man kan få fler intressenter att delta i samråden.

Alla samrådssvar finns nu att läsa på kommissionens hemsida ¹¹. Europakontoret återkommer då kommissionen publicerat en sammanfattning och analys från samrådet.

Hållpunkter:

- 18 juni - 30 september 2014: Samrådet öppet.

¹⁰ Samråd om kommissionens riktlinjer för samråd med intressenter: http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/planned_ia/consultation_2014/index_sv.htm

¹¹ Länk till samrådssvar: http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/planned_ia/consultation_2014/index_sv.htm